

SVEUČILIŠTE/UNIVERZITET „VITEZ“ VITEZ

ORGANIZACIJSKA JEDINICA: FAKULTET INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA	
NAZIV PREDMETA: Operaciona istraživanja	ŠIFRA: 2.09.03.I014
Nivo: Dodiplomski	Godina: II (druga) Redni broj predmeta: I014
Status predmeta: Obavezan	Semestar: III (treći)
Ukupno radno opterećenje studenta: 180 sati	ECTS: 6
Cilj predmeta:	Cilj ovog predmeta je da studenti razumiju i shvate postupak operacionog istraživanja i da savladaju neke od osnovnih i za praksu najvažnijih metoda optimizacije, kao i da se osposobe da ih samostalno primjenjuju u kvantitativnoj analizi, ovladaju savremenim metodama operacionih istraživanja, prije svega aplikativnim i to uglavnom podržanih računarskim programima. Naglasak se, pri tome, stavlja na praktičnu relevantnost kao i na to da student nauči da misli i da samostalno prepoznaje i rješava relevantne probleme, kako bi bili u stanju da ih primjenjuju kao alat u rješavanju praktičnih problema individualno ili na svojim radnim mjestima u preduzećima.
Kompetencije/obrazovni ishodi	Od operacionog istraživača koji se susretne sa novim problemom očekuje se da odabere tehniku koja najbolje odgovara prirodi datog sistema, odredi ciljeve poboljšanja i utvrdi ograničenja u vremenu i u resursima. Studenti će steći kompetencije u obliku: <ul style="list-style-type: none"> • praktičnih znanja i vještine u kreativnoj upotrebi savremenih alata za razvoj složenih sistema odlučivanja i rješavanje složenih poslovnih problema, • primjeni optimizacionih programa u praksi, • rješavanje praktičnih problema operacionih istraživanja na računaru uz pomoć programa WinQSB, LINGO, LINDO i What'sTheBest i Solver dodatka (Ad-Inn) programa za unakrsna tabelarna izračunavanja (MS Excel).
Savladane vještine	Studenti će steći znanja i vještine da su u stanju da samostalno primjenjuje metode optimizacije u kvantitativnoj analizi i drugim oblastima, te da samostalno prepoznaje i rješava relevantne probleme.
Osnovni sadržaj predmeta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam, istorijat i sadržaj operacionog istraživanja; 2. Područja primjene operacionih istraživanja; 3. Neke uspješne primjene operacionih istraživanja; 4. Način pristupa zadatku i njegovo rješenje; 5. Objašnjenje postupka operacionog istraživanja 6. Faze primjene postupaka operacionog istraživanja; 7. Uvod u optimizaciju, modele i metode operacionih istraživanja 8. Modelski pristup rješavanja realnih problema; 9. Matematičke osnove kvantitativnih metoda operacionih istraživanja; 10. Metode operacionih istraživanja: <ul style="list-style-type: none"> • Linearno programiranje, ciljno programiranje, nelinearno programiranje, dinamičko programiranje; • Jednokriterijalna i višekriterijalna optimalizacija; • Transportni problem linearnog programiranja • Logistički model, metoda sjeverozapadnog ugla (kornera), metoda skakanja s kamena na kamen, MODI metoda; • Simulacija, simulacioni modeli i primjena. <p>Metode simulacije (oponašanja): metoda Monte Carlo, metode simulacije redova čekanja i Markovljevi lanci.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Primjena računara: primjena optimizacionih programa u praksi, izbor i glavne karakteristike programa, rad "on line". 12. Rješavanje praktičnih problema operacionih istraživanja na računaru uz pomoć programa WinQSB, LINGO, LINDO i What'sTheBest i Solver dodatka (Ad-Inn) programa za unakrsna tabelarna izračunavanja (MS Excel) <p>Program vježbi: Vježbe su auditorne. Laboratorijske vježbe i seminarski radovi usmjereni su na navedenim osnovama rješavanju stvarnih problema u računarskoj laboratoriji i učionici.</p>

Predmeti koji su preduvjet polaganja /																							
Način izvođenja nastave																							
Način izvođenja predavanja:		Način izvođenja vježbi:																					
a) Ex katedra.....50 %	b) Diskusija.....40 %	a) Obrada slučaja – grupno.....40 %																					
b) Diskusija.....40 %	c) Gost predavač.....10 %	b) Obrada slučaja – individualno.....40 %																					
c) Gost predavač.....10 %		c) Diskusija – prezentacija.....20 %																					
Ukupno: 100 %		Ukupno: 100 %																					
Sistem ocjenjivanja																							
a) Osvajanje bodova u toku i na kraju semestra		b) Visina ocjene prema broju osvojenih bodova																					
1. Test 1–prvi kolokvij (prvih 50% gradiva) .....30 bodova 2. Test 2 - drugi kolokvij (drugih 50% gradiva).....30 bodova 3. Predavanje – prisustvo.....10 bodova 4. Predavanje – aktivno učešće.....5 bodova 5. Vježbe – prisustvo.....5 bodova 6. Vježbe – zadaća uz ppt prezentaciju.....20 bodova (seminarski rad, esej ili case study)		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ocjena</th> <th>Broj bodova</th> <th>Opisna ocjena</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>0 – 54</td> <td>Nedovoljan</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>55 – 64</td> <td>Dovoljan</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>65 – 74</td> <td>Zadovoljava</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>75 – 84</td> <td>Dobar</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>85 – 94</td> <td>Vrlo dobar</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>95 – 100</td> <td>Izvrstan</td> </tr> </tbody> </table>	Ocjena	Broj bodova	Opisna ocjena	5	0 – 54	Nedovoljan	6	55 – 64	Dovoljan	7	65 – 74	Zadovoljava	8	75 – 84	Dobar	9	85 – 94	Vrlo dobar	10	95 – 100	Izvrstan
Ocjena	Broj bodova	Opisna ocjena																					
5	0 – 54	Nedovoljan																					
6	55 – 64	Dovoljan																					
7	65 – 74	Zadovoljava																					
8	75 – 84	Dobar																					
9	85 – 94	Vrlo dobar																					
10	95 – 100	Izvrstan																					
Ukupno :.....100 bodova																							
NAPOMENA: Student ima pravo na popravni iz točki: 1, 2 i 6 ukoliko je nezadovoljan sa osvojenim bodovima ili nije u određenom terminu pristupio testu ili nije predao rad po točki 6.																							
Literatura:																							
1. L. Roljić, Operaciona istraživanja–skripta-Kompendijum, FIT „VITEZ“ Travnik, 2017. 2. L. Roljić, Operaciona istraživanja–autorizirana predavanja, prezentacije, FIT „VITEZ“ Travnik, 2017.																							
Dodatna literatura:																							
1. Z. Lukač, L. Neralić, Operacijska istraživanja-drugo neizmijenjeno izdanje, Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu, 2013. 2. L. Roljić, Z. Novaković, Kompjuterska tabelarna izračunavanja, CIM „Janjoš“ Prijedor, 2007																							